

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32.—, polletno
din 16.—, četrtno din 9.—, ino-
zemstvo din 64.—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000.—, pol strani din 1000.—,
četrt strani din 500.—, 1/8 strani
din 250.—, 1/16 strani din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda din 1.—

Nevednost v zvezi z zlobo

Jugoslovanski škofje so na svoji konferenci v Zagrebu zadnji teden meseca oktobra med drugimi perečimi zadevami tudi razpravljali o Katoliški akciji ter to vprašanje soglasno uredili. Ureditev se je izvršila na osnovi glavnih navodil, ki jih je o tej akciji dal njen prvi glasnik in voditelj rimski papež. V okviru teh osnovnih načel se vrši organizacija te akcije po posameznih škofijah. Dejaven katolicizem: to je glavno geslo, ki ga poudarja papež in njegovi sodelavci širom katoliškega sveta. Katoliško delo naj vrše tudi laiki v zvezi in pod vodstvom škofov in duhovnikov. S skupnimi močmi naj bi se storilo, kar morejo človeške moči s pomočjo božje milosti storiti za versko in moralno obnovo človeštva ter za razširjanje božjega kraljestva na zemlji.

Komur katolicizem kot tak ni po godu, njemu tudi Katoliška akcija ne more biti všeč. Na poprišču javnosti se kot njeni nasprotniki pojavljajo nekatoličani, bodi si krivoverci bodi si razkolniki. Prav za prav niso ti krogi ne poklicani ne pristojni, da bi to akcijo obsojali, ker o njej niti pravilno ne morejo soditi. Katolicizem jim je neznan in tuj. Ne poznajo njegovega vira in početka, ne njegovega bistva in ustrojstva in tudi ne oblik njegovega življenja in udejstvovanja. Zato je tudi njihova sodba o Katoliški akciji enostranska in kriva. Ker ne marajo, odnosno ne morejo spoznati njenega bistva, njene smeri in njenega pravega namena, jo predstavljajo svojim rojakom ali sovernikom v povse krivi luči.

Nedavno je objavil v sarajevskem listu »Pregled« voditelj srbskih zemljoradnikov Jovan Jovanović razpravo o Katoliški akciji. Ker sam ne pozna katolicizma in njegovih življenjskih oblik, se je obrnil na druge, da bi se o sodobnem katolicizmu poučil. Začudenja in obsodbe vredno pa je, da se ni obrnil na pristojno katoliško mesto, kjer bi dobil stvarno obvestilo, marveč na nekega nekatoliškega angleškega pisatelja, ki je katolicizmu protiven. Jovan Jovanović je eden izmed voditeljev srbske opozicije, ki je sklenila sporazum z opozicijskimi Hrvati. Če je res prijatelj Hrvatov in njihov politični zaveznik, bi ne smel o katolicizmu, ki je vera hrvatskega naroda, krivo in krivično soditi. Ne smel bi trditi, da hoče katoliška cerkev s Katoliško akcijo priboriti vladno nadvladati, da zatira svobodo razuma, vesti, tiska itd.

Jovanovičevo sodbo o Katoliški akciji je objavil JNSarski »Kmetijski list« ter jo celo v svoji hudobnosti prekosil. Liberalno kmetijsko glasilo poudarja, da je katolicizmu in njegovi akciji bistvena neka za-

hteva, »ki je v bistvenem, načelnem nasprotju z duhom vsega, po napredku stremečega človeštva. To je namreč zahteva, da sme katolik samo v toliko samostojno misliti in gledati na svet, v kolikor mu to dovoli papež«. Kratek seznam tega, kar mora vsak katoličan znati, kar mora vsak storiti in kako mora ravnati, podaja katekizem. Naj nam liberalni kmetijec pokaže eno samo mesto in besedo iz katekizma, kjer bi se od takega katoličana zahtevalo, da sme le toliko samostojno misliti in gledati na svet, v kolikor mu to papež dovoljuje!

Liberalni kmetijci so znani kot slabi misleci, ki nekritično blebetajo votle in puhle

fraze, ki jih slišijo iz ust laži-svobodomselne in naprednjaške gospode. Ker rajši verujejo lažnivim liberalcem kot katoliški cerkvi in njenim duhovnikom, mar so radi tega samostojni ter samostojno mislijo in gledajo na svet?! Mar so radi tega bolj državotvorni, ker jih pri njihovi »vdanosti« državi in njeni oblasti vodi edino le sebični pohlep po državni oblasti, ne pa verski nagib dolžne pokorščine državni oblasti, ki jo priporoča, uči in predpisuje cerkev in njena oblast?! Proti sramotilcem katolicizma in natočevalcem Katoliške akcije pa bodi naše geslo in vodilo: Bodimo dejavni katoličani, dosledni v mislih, težnjah in dejanjih! Naša aktivnost bo nam v napredek, cerkvi v čast, narodu v korist!

Evropski državniki na potovanjih. Državniki srednje in jugovzhodne Evrope so v zadnjem času prav pridno na potovanjih in obiskih. Romunski kralj Karel se je odzval povabilu predsednika čehoslovaške republike dr. Beneša. Udeležil se je s prestolonaslednikom in z drugimi romunskimi odličniki lova, kateri je bil v Čehoslovaški prirejen njemu na čast. Lov je trajal dva dni in ob tej priliki je imel kralj Karel važne razgovore s čehoslovaškimi politikami. — Bolgarski kralj Boris je odpotoval v Pariz in London. — Grški kralj bo obiskal prestolice zapadnih velesil. Angleško časopisje naglašja, da so ti obiski na mestu, ker zblížujejo one narode, ki so radi naraščajočega nemškega pritiska enako ogroženi ter se skušajo medsebojno organizirati, da bi se tako čim uspešneje uprli skupni nevarnosti.

Konferenca devetih držav v Bruslju. V belgijski prestolici v Bruslju je pričela 3. novembra dopoldne konferenca devetih držav, ki so podpisale l. 1922 vašingtonsko pogodbo, s katero so se zavezale, da bodo čuvala nedotakljivost mej Kitajske. Povabilu so se odzvale vse države, izvzemši Japonsko in Nemčijo. Slednja je odrekla udeležbo, ker ne sodeluje Japonska, s katero so zvezani Nemci v protikomunističnem bloku. Konferenco je otvoril v imenu belgijske vlade belgijski zunanji minister Spaak, ki je bil soglasno izvoljen za predsednika. Namen in cilj te dalje časa trajajoče konference je: naj bi razne države z miroljubnimi sredstvi odstranile vojno nevarnost in omogočile mirno sožit-

je dveh velikih narodov na Daljnem vzhodu. Države, ki so zastopane na bruseljski konferenci, se bodo potrudile, da bodo v ugodnem trenutku posredovale med Japonsko in Kitajsko. Doslej je bilo na konferenci nekaj govorov — in to je tudi vse.

Nemški gospodarski minister ostane. Zadnjič smo poročali, da se je poslovil nemški gospodarski minister dr. Schacht radi nesoglasja med njim in generalom Göringom, ki je diktator nemške gospodarske štiriletke. Med obema je posredoval Hitler in mu je uspelo, da je izgladil nasprotja in je že podana možnost, da ostaneta oba na svojih mestih. Dr. Schacht je umaknil ostavko in bo ostal še znanprej gospodarski minister Nemčije, general Göring pa ostane vodja štiriletke in se ne sme vtikati v področje gospodarskega ministrstva.

V očigled sestanku nemškega rajhstaga. Nemški državni zbor ali rajhstag se bo sestal 9. novembra. Ob tej priliki bo imel kancler Hitler govor, v katerem bo zahteval, da se vrnejo Nemčiji vse njene predvojne kolonije. Rajhstag bo uvedel davek na vso zasebno imovino. Ta davek bo veljal za one, kojih imetje presega skupno vrednost 200.000 mark.

Protikomunistična zveza treh velesil. — Nemčija in Japonska sta že med seboj združeni v protikomunističnem bloku. Z dnje dni so pa že pogajanja med Italijo, Nemčijo in Japonsko napredovala tako daleč, da je bila 6. novembra v Rimu podpisana pogodba, po kateri se priključi Italija nemško-japonski protikomunistični zvezi.

Novice iz španske državljanske vojne.

Pobotanje med nacionalisti in Anglijo

Skoro bodo zaključena trgovska pogajanja med Francovo Španijo in Anglijo. An-

Slovenska katoliška obitelj kupuje in rabi poštno dopisnice Sv. Cirila in Metoda. Na vsaki pošti samo en dinar

Krasne ilustrirane poštne dopisnice Sv. Cirila in Metoda so najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo en dinar

gleški kapital je močno udeležen v rudarski industriji krog Bilbaia na severu, pri bakrenih rudnikih v Río Tinto in vinarski industriji krog Jereza. Po novi trgovski pogodbi bo ustanovila Anglija v nacionalistični Španiji stalna trgovska in konzularna zastopstva, ki bodo podrejena oddelku za inozemsko trgovino pri londonskem zunanjem ministrstvu. Prav tako bo osnovala nacionalistična Španija v Angliji podobna zastopstva. S tem je Anglija dejansko priznala nacionalistično državo in vlado generala Franca.

Zbiranje in pregledovanje plena v Asturiji

Na severu zmagoviti nacionalisti so še vedno zaposleni z zbiranjem in pregledovanjem plena, katerega so pustili rdeči radi hitrega pobega pred zmagovalci. V rudniku Veditari so odkrili nacionalisti 500 ton v rovih skritega razstreliva. V Santi Catarini so našli veliko skladišče streliva. Prav tako so zaplenili kar celo tovarno streliva, ki so si jo rdeči uredili v neki cerkvi v Somiju. V luki Muselu so zaplenili nekaj topov in ogromno skladišče življenjskih potrebščin. V Gijonu pa so poleg vojnih potrebščin, ki so bile že doslej omenjene, dobili 200 strojníc, 12 posebnih topov za borbe proti tankom in 4000 novih uniform. Poleg tega so našli še velike količine nakita, raznih drugih dragocenosti in umetnin. Vse so rdečkarji pred svojim begom zbrali po zasebnih hišah z namenom, da bi ves zaklad odpeljali v tujino. Naglo prodiranje nacionalistov jim je to njihovo namero preprečilo.

Angleži sumijo španske rdečkarje, da jim potapljaajo ladje

Angleško mornariško ministrstvo je dalo največji vojni ladji »Hood« nalog, da preišče in ugotovi v rdečem pristanišču v Barceloni, katero bombno letalo je potopilo angleški parnik »Jean Weems«. Ko je bil omenjeni parnik potopljen od bomb iz zraka, je nosil angleško zastavo in je imel na krovu dva uradnika mednarodne komisije za nadzorovanje. Napaden je bil 35 kilometrov daleč od Barcelone na odprtem morju. Letalo je vsulo nanj 20 bomb in je posadko obstreljevalo tudi s strojnico. Letalo je imelo na spodnji strani kril znak mrtvaške glave na črnem polju. Potopljeni parnik je imel 2455 ton. Posadka je štela 24 mož in se je rešila, ker ji je letalo dalo pet minut časa, da prestopi v čolne, v katerih je tudi priveslala na katalonsko obalo.

Japonsko-kitajska vojna.

Japonska ofenziva pred Šangajem zaustavljena radi slabega vremena

O usodi Šangaja smo poročali zadnjič. V minulem tednu so napeli Japonci vse sile, da bi se polastili obsežnih šangajskih predmestij in da bi popolnoma odrezali Kitajce od mednarodnih koncesij, iz katerih se zala kitajska vojska z raznimi vojnimi potrebščinami. Preko Sučovskega kanala so prodrli Japonci 2. novembra z velikimi izgubami. Mednarodni opazovalci trdijo, da

je pri prehodu čez reko Sučov padlo 10.000 Japoncev in da je bilo 20.000 ranjenih. Japoncem je uspel prehod čez Sučovski kanal preko sedem mostov in le radi tega, ker so malo prej japonska letala napadla Kitajce s strupenimi plini in to je junaške kitajske branitelje čisto zmedlo ter preplašilo. Koj po umiku Kitajcev pri Šangaju so hoteli Japonci izrabiti zmago v to, da bi bili prodrli vzdolž železniške proge proti Nankingu, kjer je sedež kitajske vlade. To njihovo ofenzivo je zaenkrat onemogočilo skrajno slabo vreme. Deževje je spremenilo šangajska predmestja v močvirja, skozi katera niso mogli tanki, oklopni avtomobili in pehota prodirati z ono naglico, kakor bi bila potrebna za izrabo kitajskega poraza in umika pri Šangaju.

Kitajci v novih postojankah

Po prehodu čez Sučov niso mogle japonske čete z največjo naglico naprej in radi tega so se umaknili Kitajci samo s svojih obrežnih postojank ob Sučovu in so zasedli njihovi oddelki nove in v zadnjem času izredno utrjene postojanke, ob katerih so se zlomili po prekoračenju Sučova vsi japonski napadi, čeprav je japonska pehota napadala pod zaščito tankov, oklopnih avtomobilov, mnogoštevilnih bombnih in lovskih letal ter poljskega topništva. Razvila se je radi prepočasnega prodiranja zmagovitih Japoncev nova bojna črta v zakopih in tem najbrž Japonci ne bodo tako hitro kos z manevriranjem svojih čet.

Nenadno izkrcanje Japoncev. Japonci vzeli glavno mesto pokrajine Šansi

Japonci si hočejo za vsako ceno omogočiti prodiranje proti Nankingu. Radi tega bi radi uničili kitajsko armado na jugozapadu od Šangaja, ki jim je na poti pri izrabi zmage z zavzetjem Šangaja. Japonci so zadnje dni zavzeli Hangčov in ves hangčovski zaliv. Tamkaj so izkrcali več motoriziranih oddelkov. Ti prodirajo z vso naglico, da bi obkolili Kitajce južno od Šangaja od dveh strani. Cilj tega najnovejše-

ga japonskega manevra je: popolna obkolitev ter uničenje kitajske vojske, ki je južno od Šangaja, ali pa njen hiter umik proti severu. — Japonci so že vkorakali v Tujuan, glavno mesto pokrajine Šansi. Tujuan je tretja pokrajinska prestolnica, katere so se že polastili Japonci. Najprej je padel v japonske roke Paoting, za tem Sujuan in sedaj Tujuan. Položaj za Kitajce v pokrajini Šansi je zelo resen, ker se jih 80.000 še vedno bori severno od mesta Tujuan proti glavni japonski vojski, medtem ko so jim drugi japonski oddelki že vdrl v omenjeno mesto. Teh 80.000 kitajskih vojakov je skoro gotovo obkoljenih.

Koliko so zasedli dosedaj Japonci od Kitajske?

Zastopnik Kitajske na konferenci devetih držav v Bruslju, dr. Wellington Koo, je v svojem govoru poudaril, koliko znaša obseg od Japoncev v sedanji vojni na Kitajskem zasedenega ozemlja. Japonci so zasedli pokrajino, ki je po obsegu tako velika kakor Anglija, Italija in Nemčija. Obsega namreč 1.114.000 kvadratnih kilometrov. Na tem ozemlju prebiva 75 milijonov ljudi. Japonci so na Kitajskem na delu s petimi armadami, katere so doslej popolnoma porušile 62 mest.

Cesarski glavni stan na Japonskem

Na Japonskem se vrši srdita borba med vojaško stranko in japonsko diplomacijo. Radi napetosti med tema strujama hoče japonski cesar obnoviti tako zvani cesarski glavni stan, kojega delovanje so okusili Japonci v rusko-japonski vojni. V tej ustanovi je osredotočena vsa glavna oblast v državi. Cesarski glavni stan bo izvršil predvsem osebne spremembe na vseh področjih državne in samoupravne službe. Vsi uradniki, kateri se ne bodo postavili koj ob stran cesarskega glavnega stana, bodo odpušteni. Cesarski glavni stan bo odločal v finančnih vprašanjih, o gospodarstvu in o produkciji.

»Ljudska fronta« proti verski vzgoji. Glasilo ljudske fronte v Franciji »Lumiére« (luč) vodi ostro borbo zoper versko vzgojo v Franciji. Zahteve v ljudski fronti zbranih liberalcev, socialistov in komunistov so naslednje: Ne smejo se dovoliti nove svobodne (katoliške) šole v krajih izpod 2000 prebivalcev; zapreti se morajo vse šole, ki imajo zveze s katoliškimi redovi; srednje šole se morajo popolnoma laicizirati (poposvetnjačiti), odstraniti se z njih vsi duhovniki, prepovedati služba božja in verska vzgoja; odpustiti vsi profesorji, ki so izven šole v službi kakšne vere; šolske knjige se morajo preosnovati v protiverske svrhe; državni nameščenci se morajo prisiliti, da pošljejo svoje otroke v brezverske državne šole itd. Ljudsko-frontna »Luč« prikazuje s temi zahtevami liberalce, framasone in marksiste v pravi luči. Ta politična družba oznanja geslo »svobode, bratstva, enakosti«. V resnici pa ni hujših tlačiteljev svobode in enakopravnosti in večjih sovražnikov vere in vernih ljudi kot so lažnivi svobodomislec in marksisti. Z zahtevami ljudsko-front-

nega glasila na področju mladinske vzgoje, ki bodi skoz in skoz brez in protiverna, se popolnoma krijejo zahteve komunističnega učiteljskega strokovnega združenja v Franciji. Kar framasoni narekujejo in komunisti propovedujejo, to komunistični učitelji v šoli izvršujejo. Tako se godi državi, ki ji je sedlo na hrbet lažnivo svobodomiseltvo, organizirano v liberalnih in komunističnih strankah. To se more zgoditi povsod, kjer verni elementi niso na oprezi.

Sv. Oče katoliškim dijakom. O priliki zborovanja italijanskih katoliških akademikov v Florenci je sv. Oče poslal predsedništvu Zveze katoliških akademikov v Italiji pismo, v katerem med drugim pravi: »Oblikovanje človeka po veri je zadnji in najgloblji namen Zveze katoliških akademikov. Kateri drugi cilji bi nam mogli pri našem znanstvenem delu biti pred očmi, če ne usovršenje osebnosti, duhovni in verski povzdig človeka? Apostolat znanosti je obenem apostolat življenja. Bodite polni navdušenja za napredek krščanstva in slavo vere ter polni moškega ponosa radi dejstva, da morete svoje znanje in svoje talente, vse svoje mišljenje, čustvovanje in svoje najboljše življenjske sile posvetiti visokemu cilju, da na pod-